

Les Valls del Nord sumen per estalviar recursos i despesa

▲ Una participant del taller de grafits organitzat pel Punt Jove, a Prat de Call.

L'àmbit cultural i el benestar social són les àrees en què s'han treballat més projectes de forma conjunta.

El Club de lectura ha estat una de les activitats de més èxit engegada aquesta mateixa temporada.

pàgines 3-4

Viure Ordino

pàgines 14-15

Àlex Gaspà: «La benedicció sempre ha estat un dia de festa, una trobada entre la gent del poble»

Entrevista

pàgines 12-13

Patrick Simon:

«La treta de neu té un cost econòmic i si hi dediquem els recursos, no podrem atendre altres serveis»

Sumari

pàgina 7

Centre Esportiu d'Ordino
Trobar l'equilibri entre cos i ment, la clau per fer salut.

pàgines 8-9

Medi ambient
El CENMA ens explica la prevenció d'allaus.

pàgina 10

Activitats
Vall d'Ordino Golf Club.

pàgina 11

Equipaments socials
El SAD reprèn les xerrades per a la gent gran.

pàgines 22-23

No et perdís...
Les festes del Roser d'Ordino, al juliol.

pàgina 24

L'Ordino de...
Felipe Gallardo.

Editorial

El trimestre passat vam presentar el tancament de comptes del 2010, un exercici en què hem estat capaços de reduir l'endeutament del Comú en 900.000 €, cosa que representa una disminució del 3,66%, i acabar en superàvit per tercer any consecutiu. La situació global, però, no ens fa ser gaire optimistes. En les pàgines d'aquest butlletí trobareu el detall del balanç, que segueix una política continuïsta quant a l'optimització dels recursos. Això ho hem aconseguit amb una racionalització de la despesa i un increment del nombre d'activitats i serveis mancomunats amb la Massana, a través de les Valls del Nord. La dependència dels ingressos pel cobrament d'impostos de la construcció ens fa fràgils davant la frenada continuada que viu el sector els últims dos anys.

Amb tot, ens tornem a situar per sota dels sostres d'endeutament. Com a mesura per fomentar l'establiment d'altres sectors que puguin generar activitat econòmica, continuarem reduint les taxes de radicació a la parròquia fins al 90% per a les empreses vinculades al comerç i el turisme, i bonificarem la instal·lació de negocis nous durant el seu primer any de vida.

El trimestre ha estat marcat també per la victòria de Demòcrates per Andorra (DA), també a Ordino, en unes eleccions generals anticipades que ens deixen a cinc mesos de les comunals.

Mentrestant continuarem fent la nostra feina, orientada a satisfer les necessitats de la parròquia d'acord amb els recursos de què disposem. I és que ara, més que mai, cal que pensem en l'interès global de la parròquia, en el bé comú de tots els ciutadans, i que deixem de banda personalismes i enfrontaments per treballar plegats i poder oferir el millor llegat possible a les generacions futures. És un compromís del qual tots som responsables, cadascú en la seva mesura, amb la finalitat de superar aquests temps difícils i encarar amb optimisme l'esdevenidor.

En aquest número tornem a tenir la col·laboració del Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA) que, des de la divulgació científica, ens permet conèixer millor el nostre entorn.

Pel que fa a les tradicions i al teixit sociocultural de la parròquia, enguany hem viscut una Pasqua especial amb unes Caramelles que donaran a conèixer

Ordino després que hagin estat declarades patrimoni immaterial i que hagin ingressat en l'inventari elaborat per la Unesco.

Com no podia ser d'una altra manera, ens trobarem a les festes del Roser d'Ordino, de l'1 al 4 de juliol, i farem festa grossa com cada any. Després haurem d'agafar forces perquè, del 15 al 17 de juliol, arriba una altra edició de l'Andorra Ultra Trail amb un munt de novetats. Sens dubte estem parlant de l'esdeveniment esportiu de la temporada, que transcendeix la competició per convertir-se en una festa oberta a tota la ciutadania. No ens queden gaires coses a dir d'aquesta cursa, a banda que estem davant la tercera edició d'un projecte que va néixer de la il·lusió com un impossible i ha despertat interès arreu, i que ha millorat alguns aspectes per fer-lo tècnicament més atractiu i ampliar la participació. L'Ultra Trail ha obtingut el reconeixement i la implicació del sector públic i privat de tot el país. I és que la volta a Andorra serveix d'aparador internacional del nostre patrimoni natural.

No oblideu també que l'Andorra Ultra Trail no és res sense la feina i el suport del voluntariat. Us hi esperem a tots!

Edita:
Comú d'Ordino

Disseny, maquetació i redacció:
Comú d'Ordino

Imatges:
Comú d'Ordino

Correcció:
Pites Roure

Dipòsit legal:
AND 446-2009

A/e:
publicacions@ordino.ad

Ordinoesviu.com

Visita'ns al bloc:

www.ordinoesviu.com

Entra al nostre blog
i deixa-hi els teus
comentaris.

Tema

Les Valls del Nord sumen esforços per estalviar costos i optimitzar la despesa

🏠 L'Escola d'Art i la creació de l'Esbart són els últims projectes de Cultura

🏠 La Casa Pairal aconsegueix mantenir el nombre d'activitats a més bon preu

L'Escola d'Art a Ordino va estrenar ubicació a Santa Bàrbara (esquerra) coincidint amb la gestió conjunta amb la Massana. A la dreta, la deixalleria de les Valls del Nord.

La inauguració de la deixalleria de les Valls del Nord l'any 2004 va encetar una política de serveis mancomunats entre les Valls del Nord que s'ha accentuat els darrers anys. L'estat actual de les finances comunals ha portat les corporacions a replantejar-se el seu funcionament, i els comuns d'Ordino i la Massana no n'han estat cap excepció. La unió de recursos humans i econòmics entre les Valls del Nord ha permès estalviar costos i reduir la despesa de moltes activitats i serveis i, en molts casos, n'ha assegurat la continuïtat. La duplicitat d'equipaments i serveis en dues comunitats veïnes sobta en uns pressupostos que sovint estan destinats a un mateix ciutadà.

La fusió comercial de Vallnord ha permès un millor posicionament en el mercat, amb la creació d'una marca única per a dues estacions. Dues estacions pròximes i complementàries que amplien l'oferta: Ordino-Arcalís, amb una qualitat de neu insuperable i un entorn salvat-

ge, únic per als amants de l'esquí, contrasta amb el sector de Pal-Arinsal, en què el principal atractiu són les estades familiars.

La creació d'una Taula de Turisme conjunta per gestionar les

L'àmbit cultural i el benestar social són les àrees que surten més beneficiades de la mancomunitat de serveis, ja que als avantatges econòmics i logístics s'hi afegeixen les relacions socials que s'estableixen entre

Vallnord ha permès un millor posicionament en els mercats turístics i una difusió més gran de l'oferta conjunta

activitats esportives i culturals relacionades amb Vallnord i els productes turístics d'ambdues parròquies ha permès continuar aquesta dinàmica de treball: sumar esforços per uns interessos comuns amb l'objectiu de guanyar i fidelitzar clients.

A més, des de l'any 2009, es publica una guia anual i conjunta. Les Valls del Nord és una referència per al turista i els ciutadans que volen tenir una àmplia oferta de propostes a les parròquies altes.

la gent. La bona sintonia entre conselleries ha fet la feina fàcil i des de tots dos comuns es continua treballant per afavorir aquests intercanvis.

L'Escola d'Art ha estat l'últim exemple de col·laboració gràcies a un conveni signat el setembre passat en què es va decidir compartir professorat, material i aules. La suma de recursos ha acostat la fotografia a la Massana des del Club foto i els alumnes d'Ordino podran matricular-se al taller de còmic.

L'oposició opina

Marc Benazet, Conseller del Comú

La iniciativa de l'any 2004 de crear la deixalleria conjunta entre la Massana i Ordino va ser una idea molt encertada. És una bona manera de reduir costos i d'ampliar serveis per als ciutadans. A partir de llavors, hem vist que n'han nascut altres de similars que, a més de crear vincles més forts entre les dues parròquies, ajuden al seu desenvolupament. Esperem que aquesta bona entesa faci sorgir encara més iniciatives d'aquest tipus, i que duri molts anys.

VALLS DEL NORD

- Deixalleria
- Casa Pairal
- Vallnord Turisme
- Cicle de cinema de muntanya i de viatges
- Escola de mares i pares de les Valls del Nord
- Snow Day Jove
- Primavera Jove
- Escola d'Art
- Club de lectura
- Nascuts per llegir

Cartell de l'activitat conjunta Snow Day Jove ▶

Properament l'Escola de Música serà també un servei mancomunat.

La Casa Pairal és un dels equips més actius de la parròquia. Gràcies a l'increment de públic, ha aconseguit mantenir el nombre de sortides i de propostes i, així, les retallades pressupostàries dels últims anys no han afectat la gent gran. Adreçar les activitats a ambdues parròquies permet abaratir el cost dels mitjans de transport dels viatges que es fan i alhora s'aconsegueixen millors ofertes a les estades d'hotel. Una altra proposta que comparteixen és el ball de tarda, que s'organitza de manera alternativa en cada localitat. En l'àmbit educatiu, enguany s'ha tirat endavant la segona edició de l'Escola de mares i pares de les Valls del Nord, una proposta mensual adreçada a pares, mares i tutors que es vulguin formar en l'educació dels fills dels 0 als 18 anys.

Els més joves no han estat exclosos d'aquesta política, i s'han organitzat actes com

l'Snow Day Jove, dues jornades de diversió a Vallnord en què es combinen proves a Arcalís i Arinsal, i la Primavera Jove, en què, a més de concerts, s'organitzen tallers creatius i competicions esportives. Dins l'àmbit esportiu, les Valls del Nord acullen una de les curses més clàssiques i populars a Andorra, la Travessa de muntanya Ordino-la Massana, en què també participen els més petits. Una altra proposta que té molt èxit, també per l'àmplia franja d'edat a què va destinada, és el Cicle de cinema de muntanya i de viatges, que té lloc els mesos de febrer i març i ja és un clàssic de l'agenda cultural d'Ordino. Gràcies a l'organització conjunta amb la Massana, el festival ha adoptat un caràcter més heterogeni després d'haver-hi inclòs els viatges, amb el consegüent increment de públic.

El Club de lectura engegat per les biblioteques de la Massana i Ordino, i l'elaboració del calendari conjunt Nascuts per llegir són també propostes del departament de Cultura.

ESCOLA DE MARES I PARES DE LES VALLS DEL NORD

- 18/01 Ser pares: el nostre repte. Casa Pairal Ordino.
- 15/02 Educar, posar límits i valors. Casa Pairal la Massana.
- 22/03 Alimentació i creixement. Casa Pairal Ordino.
- 12/04 La importància de dormir bé. Casa Pairal la Massana.

PROPER TALLERS:

17/05 Relació família-escola. De 0 a 18 anys. 21.30 h Casa Pairal Ordino.
Els responsables de l'educació dels nostres fills som els pares; els mestres ens ajudaran en la socialització i l'aprenentatge de competències. Tenint en compte que les dificultats dins la família poden ser múltiples i que l'escola no ho pot fer tot, hem d'aprendre a coordinar-nos, parlar i no jutjar-nos, amb l'objectiu que la influència dels dos nuclis sigui positiva.

18/10 Adolescència, etapa de canvis. 21.30 h Casa Pairal la Massana.
Probablement, cap etapa evolutiva ens desconcerta tant com l'adolescència. Canvis d'actitud, discussions, manca de valors, consumisme creixent, actituds contestatàries, canvis de personalitat, conductes irresponsables... són mostra d'un procés de maduració de la personalitat i de recerca de la identitat. Aquest és també un moment de grans canvis físics, que de vegades tenen repercussió en la imatge pròpia.

22/11 Adolescència i conductes de risc. 21.30 h Casa Pairal Ordino.
L'expressió «conductes de risc» s'ha fet servir per associar una sèrie de conductes que afecten negativament la salut. Les potencials conseqüències negatives d'aquestes conductes amenacen el benestar dels adolescents i els limiten el potencial per arribar a la vida adulta de manera responsable.

Valls del Nord

Andorra

Obert tot l'any!

Vinguis quan vinguis, les valls del Nord t'esperen per oferir-te tot el que vols d'unes vacances excepcionals: les millors pistes d'esquí, els serveis de més qualitat, les visites culturals impregnades d'encant, la gastronomia tradicional de les nostres bordes i la cuina moderna dels restaurants més innovadors... A Ordino i a la Massana, hi trobaràs tots els ingredients per passar-t'ho bé, relaxar-te i descarregar adrenalina. Tu t'has que vols fer, nosaltres t'ho donem tot.

Veu ciutadana

«Ordino és viu» també piula a la xarxa

Pàgina d'Ordino és viu a la xarxa informativa Twitter.

L'entrada d'Ordino és viu a les xarxes socials no ha passat per alt la presència al Twitter, i des que es va obrir el compte la tardor passada creixem en posició i nombre de seguidors.

La xarxa informativa ens ha permès establir un nou canal de comunicació amb la ciutadania, de manera permanent i immediata. Tot i que l'objectiu sigui mantenir informats els parroquians, tothom és partícip de la informació que es publica ja que, com en qualsevol altra xar-

xa social, es comparteixen tots els continguts.

El límit d'extensió de 140 caràcters per missatge obliga a concentrar i sintetitzar la informació, i això facilita la lectura continuada de les piulades, que entren i s'actualitzen cada segon. Amb un caràcter més discret i un pèl menys exhibicionista que el Facebook, ja que l'èmfasi es posa en el que dius i no pas en qui ets, els piuladors a Andorra són principalment professionals del món de la co-

municació bàsicament periodistes i mitjans, però també hi ha institucions i partits polítics que volen explicar què fan. De fet, per a molts mitjans de comunicació, el Twitter ha esdevingut una font més d'informació.

Les notícies al Twitter es retolimenten i viatgen a tota velocitat; per això, en moments puntuals pot ser un mitjà de comunicació sense rival, com ja ho va demostrar el trànsit de piulades durant la campanya electoral.

Ordino i els seus habitants han mostrat interès en aquesta plataforma des del primer dia, interès que es manifesta no sols amb els comptes de particulars que participen activament en les xarxes, sinó també amb els establiments que fomenten l'ús de la xarxa per comunicar novetats i promocions. Fins i tot la parròquia ha estat seu de trobades entre els *community managers* del Principat, provinents de diferents sectors, i altres assidus al Twitter per plaer. Aquestes trobades, que tenen un caràcter informal, se celebren

periòdicament i es convoquen a través del mateix Twitter.

Amb @ordinoesviu intentem mantenir informats els habitants d'Ordino mitjançant la comunicació dels actes que s'organitzen, però sobretot amb notícies, tant en forma de titulars com amb enllaços a notes de premsa, segons l'abast del tema. Per animar els seguidors a conèixer o redescobrir la parròquia, els divendres fem propostes per al cap de setmana #ordinowekend, i també pen-

gem enllaços a l'agenda setmanal o a algun article recomanat des del butlletí digital www.ordinoesviu.com. El principal avantatge d'aquesta xarxa és poder transmetre la informació directa sense filtres ni interferències, de manera que el ciutadà sigui el primer a assabentar-se del que passa al seu voltant i del que li afecta més directament. Tot és qüestió de temps perquè el seu ús sigui generalitzat i no restringit únicament als qui el fan servir com a eina de treball.

EL CONTINGUT MÉS VOTAT AL TWITTER SEGONS LA REVISTA TIME

TIME

Andy Borowitz, 17.275 vots

«Cheaper than an iPad: At the end of every email, I type, "Sent from my iPad".»

«Més econòmic que un iPad: al final de cada email escric "enviat des del meu iPad".»

font: www.time.com

Concurs fotogràfic

«Torna l'hivern a Ordino» de Mònica Fresno (Ordino, 1977)

Tot i que hagi arribat l'estiu, els paisatges de neu continuen captivant els objectius. La imatge guanyadora d'aquesta edició mostra les vistes de la Pleta d'Ordino i va ser captada una tarda del mes de novembre, coincidint amb les primeres nevades.

«Les ganes de veure-ho tot blanc, els prats i les teulades coberts de neu, em van portar a captar aquesta imatge», explica l'autora, Mònica Fresno, que és resident a la parròquia. I afegeix: «La vaig tractar digitalment per eliminar el color i donar-li aquest aire antic».

Us recordem que podeu enviar-nos les vostres imatges de la parròquia a suggeriments@ordino.ad fins al 31 de juliol. Podeu consultar les bases del concurs al web del comú www.comuordino.ad.

Centre Esportiu d'Ordino

Menjar bé, trobar temps i defugir l'estrès

Per sobre d'elitismes i tendències, estem per donar servei a la parròquia

Regina Llorens treballa les dorsals en un aparell del gimnàs.

«Aconseguir l'equilibri entre menjar bé, trobar temps per a un mateix i treballar només el temps necessari», així de rotunda es mostra la Regina Llorens quan li preguntem per la clau de mantenir-se en forma. L'entrenadora més veterana que té el CEO —fa 25 anys que s'hi dedica professionalment— no entén l'esport d'una altra manera. Per ella és una filosofia de vida, tot i que el seu currículum acumula tots els màsters possibles en fitness i tècniques esporti-

ves. No es tracta de fer esport, sinó d'agafar uns hàbits de vida saludables. «Si vols arribar a un estat físic òptim, no pots oblidar la ment. El nostre cos es ressent del ritme de vida que portem, i quan comences a fer esport veus que el cor respon i t'ajuda a estar més positiu per afrontar el dia a dia». I és que la majoria d'usuaris del Centre tenen com a objectiu sentir-se bé, el que es coneix com a *wellness*. «Per això és fonamental crear un bon ambient de feina, que hi hagi

feeling entre socis i monitors, i aquest és un dels principals capitals que tenim al Centre, l'humà». El CEO és un equipament que depèn del Comú i no pretén competir amb altres establiments esportius de moda. «No som elitistes, ni busquem marcar tendència; som aquí per donar servei a tota la parròquia. Això no vol dir que no haguem d'estar atents a les novetats i que no ens haguem d'obrir a les noves tendències per satisfer les necessitats de socis i usuaris». Bona prova d'això és l'àmplia oferta de classes dirigides que trobem al CEO: power pump, step, intervàlica, body balance, aiguaçim, spinning. «Les disciplines han anat evolucionant amb el ritme de vida de la gent; abans, la gimnàstica era més tranquil·la i ara es busquen tècniques més enèrgiques. Les classes d'intervàlica funcionen molt bé, et permeten combinar el càrdio amb força i resistència. També hi ha unes classes més funcionals, que busquen la salut, en les quals el client és més conscient de què treballa». Però la classe estrella és, sens dubte, l'spinning: «Té un gran desgast energètic i això fa cremar moltes calories; més o menys tothom sap pedalar, i pots graduar la intensitat.

Un altre tema que influeix és el bon clima que es pugui crear amb el monitor, que fa que la gent s'animi i vulgui tornar». I és que l'èxit d'un bon entrenador és aconseguir que l'usuari compleixi els seus objectius, tant si són marques esportives com posar-se en forma o sentir-se bé amb ell mateix. «Nosaltres som un vehicle perquè s'assoleixin les fites a les quals costa arribar sol».

BARRERA INVISIBLE. El CEO també ha estat capaç de trencar barreres quant a gèneres. La sala de màquines sempre havia tingut més acceptació entre el públic masculí que no pas el femení, però «ara les dones s'atreveixen més amb els aparells, i de fet incorporar monitors masculins a les classes col-

lectives ha fet que molts homes s'animessin a sortir del gimnàs i provar-les. Hi ha una barrera invisible que de mica en mica s'ha anat trencant». Al gimnàs també hi ha cabuda per als esportistes que competeixen i tenen un ritme de feina molt dur. La falta d'espai ha estat el principal motiu per iniciar la reforma que estarà enllestida al mes de juliol. El nou CEO farà que les infraestructures estiguin a l'alçada de l'equip de professionals i clients que utilitzen diàriament les instal·lacions. «Amb el nou gimnàs guanyarem metres quadrats i això ens permetrà oferir més qualitat, ja que la sala havia quedat molt petita», explica Llorens mentre acomiada un soci dient-li «et veurà demà?». Qualsevol li diu que no.

Regina Llorens:

«Si vols arribar a un estat físic òptim, no pots oblidar la ment.»

«A les classes funcionals, el client és més conscient de què treballa.»

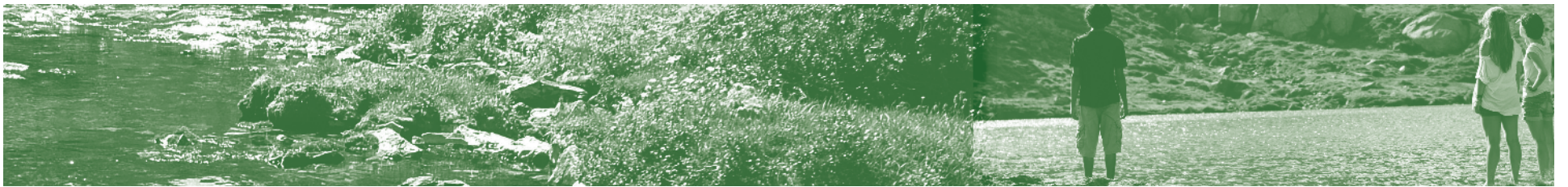
ENS RENOVEM

Si en vols saber MÉS
visita la nostra
nova pàgina:
www.ceo.ad

facebook

ordino

Medi ambient

Millorar la predicció nivometeorològica i d'allaus des de la recerca científica

Imatge del pluviòmetre totalitzador de l'estació nivometeorològica al Parc natural de la vall de Sorteny, gestionada pel CENMA. Al fons, el pic de Font Blanca.

Fruit de la signatura, l'any 2007, d'un conveni amb l'Institut d'Estudis Andorrans (IEA), el Parc natural de Sorteny col·labora estretament des de la temporada 2008-2009 amb el CENMA (Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra, integrat a l'IEA) en diferents camps de recerca científica, entre els quals la nivometeorologia i l'evolució del mantell nival. Així, des de final de 2008 funciona al sector del circ de l'Estanyó (a 2.400 m) una estació nivometeorològica per observar en continu l'evolució de les variables atmosfèriques. Concretament, i cada deu minuts, s'enregistren valors de temperatura de l'aire, humitat relativa, precipitació, direcció i força del vent, radiació solar, pressió atmosfèrica i gruix de neu. Aquesta informació es consulta diàriament via GSM des de les oficines del CENMA, i aviat estarà disponible via web. Aquestes dades, útils en molts camps, tenen molt d'interès de cara a

entendre l'evolució de la neu i de la seva estabilitat, és a dir, la potencialitat de desencadenament de les allaus de neu. I és per això que, des de la temporada passada, un tècnic del Parc natural (Carles Múgica) i dos tècnics del CENMA (Aina Mar-

L'estació està instal·lada a la zona de l'Estanyó, a 2.400 m

galef i Pere Esteban) treballen conjuntament en la recollida de dades nivològiques sobre el terreny també al sector de l'Estanyó.

El mantell nival que es forma al llarg de l'hivern amb les successives nevades es va transformant durant la temporada depenent de diferents factors. Així, segons el gruix de neu que

tinguem i la temperatura a la superfície del mantell, hi pot haver canvis en els grans de neu que afavoreixin el desencadenament d'allaus. Aquestes transformacions, doncs, estan íntimament lligades a factors meteorològics com la quantitat de precipitació caiguda, el refredament de la neu en nits fredes molt serenes, la presència de vent o la temperatura de l'aire al llarg del dia i la nit. Per això cal estudiar paral·lelament l'evolució del mantell nival i l'evolució meteorològica, per després poder relacionar-los i entendre els canvis en l'estabilitat del mantell de neu.

Quan es va al camp, en primer lloc es fa un sondeig per percussió, que consisteix a copejar el mantell de neu amb una sonda i un pes conegut per poder-ne calcular la resistència. Seguidament es fa un perfil estratigràfic en què s'observa quantes capes diferents hi ha dins el mantell, el tipus i la mida del gra de neu, i la duresa, la densitat i la humi-

tat de les capes. Finalment, es fan tests d'estabilitat per detectar possibles capes febles.

Les capes febles són capes de neu amb poca cohesió (neu solta) per on poden lliscar plaques més dures dipositades per sobre, formant les anomenades allaus de placa. Com que

CENMA, el GRIM dels Bombers d'Andorra i l'Escola de Formació Professional d'Esports de Muntanya. L'objectiu de l'EDNA és difondre coneixements sobre temes de seguretat a la muntanya a l'hivern, especialment sobre les allaus. L'EDNA té una pàgina web (www.edna.ad) i

El sondeig del mantell de neu permet mesurar-ne la resistència

aquestes allaus són les que provoquen més accidents als Pirineus, és molt important identificar les capes febles i entendre com es formen. Per això des del CENMA s'estudia detalladament la relació que hi ha entre la formació de diferents tipus de capes febles i les condicions meteorològiques.

D'altra banda, i en el camp de la nivometeorologia i les allaus, ara fa tres temporades es va crear l'EDNA (Espai de Neu i Allaus), plataforma formada pel

des d'aquest espai s'organitzen cursos cada hivern. A més, es disposa d'un parc de DVA (detector de víctimes d'allaus) i es fan publicacions, conferències i xerrades a les escoles.

☞ Pere Esteban
Cap de la Unitat de Medi Físic del CENMA (IEA)

☞ Aina Margalef
Investigadora del CENMA (IEA)

Conèixer la diversitat del medi natural

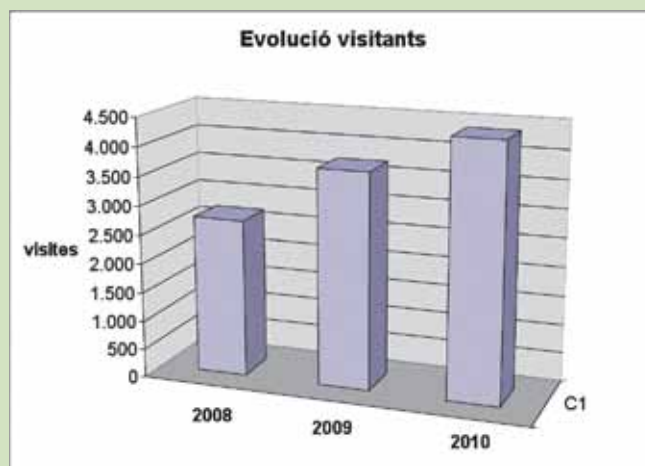
El Centre d'Interpretació de la Natura de la Cortinada és un equipament cultural que permet descobrir la riquesa de la flora i la fauna en els diferents hàbitats

Façana de l'era, antiga propietat de Casa Masover de Rossell, que acull el Centre d'Interpretació de la Natura des del 2007 (esquerra). A la dreta, l'exposició permanent.

El Centre d'Interpretació de la Natura de la Cortinada és un dels equipaments museístics més complets de la parròquia, ja que l'interès cultural s'afegeix a la descoberta del medi que ens envolta. El Comú d'Ordino va crear aquest espai amb el nom de Centre d'Interpretació de la Natura de la Vall d'Ordino (CINVO) l'any 2000 i, des del 2007, es gestiona conjuntament amb el Departament de Patrimoni Natural del Govern.

Només per conèixer el conjunt arquitectònic que l'acull en aquesta nova etapa —propietat de Casa Rossell—, el Centre ja mereix una visita. Es tracta d'una era de pedra amb l'exterior perfectament conservat i una reforma interior que s'annexa a una casa de tres plantes. L'espai permet entrar en contacte amb la diversitat d'espècies de flora i fauna que viuen al territori, descobrir els diferents hàbitats, remuntar-nos a la formació geològica dels Pirineus i conèixer els fenòmens climatològics més característics de la zona.

▲ Gràfic amb el nombre de visitants dels últims anys.

Panells fotogràfics

L'exposició permanent s'estructura en les temàtiques següents:

- 1.- LA TERRA ES MOU!
- 2.- DE LA TERRA ALS NÚVOLS
- 3.- EL TRAÇ DEL PAISATGE
- 4.- LA SEDUCCIÓ DE LES ESTACIONS
- 5.- LA PETJADA HUMANA

Una mica d'història política i social dels últims cinquanta anys ens ajudarà a conèixer millor els homes que han habitat aquestes terres.

El visitant hi trobarà una exposició permanent, «2.104 m de paisatge», que ens remet a la distància que existeix entre el pic més alt d'Andorra, el Comapedrosa (2.942 m), i el punt més baix, al pont del riu Runer (838 m). En aquest recorregut ens anirem detenint per conèixer els diferents hàbitats i paisatges, marcats per l'altitud.

PANELS FOTOGRÀFICS. A través de cinc panells fotogràfics es mostren els principals hàbitats de muntanya amb els tipus de flora i fauna característics de cadascun. Els panells permeten al visitant interactuar i entrar en un món de sensacions: tocar els materials naturals, escoltar el cant d'algun ocell i sentir les olors i aromes que podrà trobar al camp. També podrà identificar animals i situacions a través dels sons. La projecció d'un au-

divisual ens dona a conèixer la relació que ha mantingut l'home amb el medi ambient.

L'opció de visita guiada en quatre idiomes o lliure, l'entrada gratuïta i el nou emplaçament són altres aspectes que han fet incrementar l'afluència de públic a l'equipament cultural els darrers anys. El 2010 es va tancar amb 4.387 visites, quasi bé el doble que fa dos anys, en què es van registrar 2.723 usuaris, mentre que el 2009 van visitar el centre 3.721 persones. La procedència de la gent que visita el Centre és diversa, tot i que un 27% de públic és turista. Gràcies a la divulgació que se'n fa entre els escolars, un 36% dels visitants han estat estudiants, que es beneficien d'un programa educatiu que inclou un taller d'educació ambiental elaborat amb el suport de la UNESCO. El Centre disposa també d'un espai dissenyat per als escolars, en què s'imparteixen classes teòriques prèvies a les sortides de camp. La proximitat de la Ruta del Ferro i la seva accessibilitat fan que aquest camí sigui un dels primers que exploren els infants d'Andorra.

Activitats

La pràctica del golf a l'abast de tothom al Vall d'Ordino Golf Club i Pitch & Putt

Panoràmica del Vall d'Ordino Golf Club i Pitch & Putt, ubicat al Camp del Llac a la Cortinada.

El golf ha deixat de ser un esport elitista per esdevenir una afició practicada per milers de seguidors. Aquesta febre també es viu a la parròquia gràcies al Vall d'Ordino Golf Club i Pitch & Putt de la Cortinada, que ja té 150 socis, amb un increment del 35% els últims dos anys. Orlando L. Francesconi, gerent del club, explica algunes de les claus de l'èxit del joc: «És l'únic esport que pots practicar alhora que camines, i no és agressiu ni competitiu, surts a guanyar al camp, els obstacles són al terreny i no hi ha adversaris».

Es tracta d'un camp petit amb 9 forats i par 3 de doble sortida, cosa que permet complir amb rondes de 18 forats. La instal·lació té una escola per a nens i adults, «ja que d'una altra manera no seria assumible», diu. El subcampionat de Catalunya infantil ha sortit d'aquest planter i el primer i el segon juvenils de l'últim Open Internacional de Catalunya també s'han format a l'escola d'Ordino, que entrena el Col·legi dels Pirineus. Francesconi afegeix: «Al golf hi ha etiqueta i regles de comportament i vestimenta que s'han

de respectar, i per als nens és un treball molt educatiu, ja que aprenen a canalitzar la seva energia». L'ambient familiar i un servei adreçat i pensat per a la

anys. Però la passió que desperta el golf va més enllà del joc: «Té una màgia especial que reflecteix el teu estat d'ànim. En el primer forat encara pen-

«El subcampionat infantil de Catalunya és nostre»

gent del país són part de l'atractiu del club ubicat al Camp del Llac. Com en qualsevol altre joc d'estratègia, l'edat no és cap problema, i per això hi trobem practicants des de 5 fins a 80

ses en les teves coses, però al tercer ja desconnectes, entres en un nou estat de consciència, gràcies també al silenci i a la calma que et proporciona la natura». Per a aquells escèptics

que encara pensin que la pràctica del golf és un luxe reservat a uns quants, Francesconi assegura que avui dia pots aconseguir un equip de pals raonable per 200 €. «Per tradició sempre s'ha pensat que era un esport fet per a poca gent, però no és cert, l'etiqueta del joc no s'ha de confondre amb elitisme». I assegura que tothom, des del primer moment, s'ho passarà bé practicant-lo: «Si ho proves hi tornes. Cada joc és irrepetible, tu ets al camp i has de prendre les teves decisions... Viuràs una experiència única».

L'ECOJA tanca la temporada i prepara nou calendari

Imatge de grup a les escales de l'entrada a l'Hotel Coma.

La celebració del campionat social el 16 d'abril passat va donar per acabada la temporada d'hivern de l'Esquí Club Ordino-Arcalís (ECOJA). El bon temps va permetre gaudir d'una de les curses més disteses de l'any, que va estar acompanyada d'una rifa i un dinar per a tots els assistents a l'Hotel Coma. Al comiat hi van assistir molts socis, i tampoc no hi va faltar el cònsol major de la parròquia, Ventura Espot, que va participar en el repartiment de premis, juntament amb Martí Rafel, director de Vallnord, Jean-Claude Montané, director de l'estació Ordino-Arcalís, i Quim Colom, directiu de Crèdit Andorrà, patrocinador del campionat social,

entre d'altres. Tots ells van felicitar els participants i els van encoratjar per a la temporada que ve. L'objectiu d'aquesta última carrera no és aconseguir el podi, sinó alliberar els corredors de la tensió acumulada al llarg de les curses que es fan durant l'any. El descans, però, no arriba per a l'equip tècnic, que prepara la nova temporada d'estiu amb un calendari ple d'activitats per no perdre el ritme de feina. El Club dona als nens l'oportunitat de continuar l'entrenament amb el bon temps i de practicar esports a l'aire lliure, com la bicicleta de muntanya, el senderisme o el barranquisme, entre d'altres. I és que el calendari d'estiu-

tardor, previ a la inauguració de la temporada —calculada més o menys pel pont de la Puríssima— ja està confeccionat, amb un programa de treball intens. Així, de juliol a novembre hi ha previstos dies d'entrenament físic i tres sortides, als Alps francesos, a Àustria i a Holanda, en què es combinaran les modalitats d'alpí amb el surf de neu. Aquestes estades internacionals serveixen també per fomentar i promoure altres valors més enllà de la competició, sobretot entre els socis més joves, com la camaraderia i el treball en equip. Cal destacar l'esforç d'aquest Club, que enguany ha tornat a guanyar el trofeu al mèrit esportiu.

Equipaments socials

El CAS sensibilitza els padrins en l'estalvi de recursos i el respecte al medi ambient

La Creu Roja també ha estat convidada al cicle de xerrades «Apassionats»

Després de la bona acollida que va tenir el cicle «Cor jove, gent gran», el Servei d'Atenció Domiciliària torna a organitzar una sèrie de xerrades i tallers destinats a la gent gran amb el títol «Apassionats per aprendre, conèixer, viure». La Creu Roja Andorrana i el Centre Andorra Sostenible (CAS) han estat les dues organitzacions convidades per fer divulgació de la seva tasca a través de dues conferències i dos tallers programats des de l'abril fins a l'octubre a la Casa Pairal. La primera sessió va tenir lloc el 28 d'abril amb el títol «La Creu Roja: 150 anys d'història i més de 100 milions de voluntaris», a càrrec de la coordinadora del voluntariat a Andorra, Salima el-Khattabi. Els padrins es van acostar al moviment internacional de la Creu Roja i la Mitja Lluna Roja i van descobrir les principals tasques que porten a terme al món entre els col·lectius més vulnerables. Una breu introducció his-

El SAD és el responsable del cicle, que es reprèn a l'octubre a la Casa Pairal

tòrica de l'entitat va donar pas a la difusió dels valors i els principis que mouen els voluntaris a tot el món. La pròxima cita tindrà un caràcter pràctic, ja que el 23 de setembre s'organitzarà per als padrins un curs de primers auxilis en l'àmbit domèstic. El Centre Andorra Sostenible oferirà la conferència «La sostenibilitat no és un joc» el 19 de maig i un taller sobre el canvi climàtic el 18 d'octubre. L'educadora Elena Izquierdo difondrà aspectes com la mobilitat, el consum d'aigua i energia, i la gestió dels residus al Principat. Però el curset no es conformarà amb explicar els principis bàsics de l'ecologia, sinó que intentarà aprofundir-hi i conscienciar els participants donant-los pautes concretes. Així, els padrins aprendran alternatives per fomentar la reutilització i l'estalvi d'aigua, coneixeran els diferents materials ecològics que es comercialitzen i es difondrà l'estalvi d'energia en general.

El-Khattabi mira amb els padrins el documental que es projecta sobre la història de la Creu Roja.

Pel que fa al taller programat, se centrarà en el canvi climàtic i portarà per títol «Fred i calent. Els perquè del canvi climàtic». Izquierdo explicarà la problemàtica social derivada d'aquest fenomen de manera pràctica i donarà consells per combatre'l en la vida quotidiana. L'objectiu principal és buscar la sensibilització d'aquest sector de

la població i fer que assoleixin el compromís necessari amb el medi ambient.

La proposta del SAD pretén que els padrins s'impliquin en temes d'actualitat i que puguin sentir-se dinàmics i útils dins la societat. El Servei desenvolupa altres activitats, com els tallers de memòria que es fan cada dimarts a la tarda a la Casa Pai-

ral. El mes d'abril passat es van complir dos anys des que es va posar en marxa el SAD i ja està plenament integrat a la parròquia. Recordem que aquesta prestació social es va habilitar perquè la gent gran pugui tenir el màxim d'autonomia a casa seva, oferint-los ajudes puntuals quant a higiene, acompanyament i tasques domèstiques.

Èxit del taller de grafitis programat al Punt Jove

El futbolí i el billar van completar l'oferta de les Valls del Nord per les vacances

Foto de grup amb els participants del taller un cop acabats els treballs, a la plaça Prat de Call.

El Punt d'Informació Juvenil (PIJ) va organitzar per primera vegada un taller de grafitis del 27 al 29 d'abril passat amb força èxit de convocatòria. Al curset, impartit per José Manuel Ramos i pensat per a un màxim de 12 participants, s'hi van inscriure 8 persones. Els joves que han volgut acostar-se a la tècnica d'aquest art urbà nascut a Nova York als anys setanta tenien entre 12 i 16 anys.

El primer dia es van treballar els dissenys a les instal·lacions del PIJ, i el segon i el tercer dies, els participants es van desplaçar als coberts de Prat de Call amb l'esprai. Els joves van fer murals de diferents estils, com ara les clàssiques tipografies o caricatures, pintades, això sí,

sobre uns taulons de fusta de 2,50 m x 1,20 m, per poder-los transportar.

Durant la festa de la Primavera Jove que celebrarem el dissabte 4 de juny al parc de patinatge d'Ordino (Prat de Call), tindrem l'oportunitat de contemplar els grafitis, que també es poden veure al facebook del Punt Jove Ordino i d'Ordino és viu. El taller ha estat programat conjuntament entre els comuns de la Massana i d'Ordino, coincidint amb les vacances escolars de Setmana Santa. A més del curset de grafit, el dimarts 26 d'abril es va disputar un campionat de futbolí i de billar al Punt 400 de la Massana en què va haver-hi una trentena de participants.

Entrevista

Patrick Simon: «Treballem des del 2008 per assolir un estalvi energètic del 50%»

Patrick Simon, conseller de Manteniment, Serveis i Circulació, durant l'entrevista en un despatx de l'edifici administratiu.

Patrick Simon està al capdavant de la Conselleria de Manteniment, Serveis i Circulació, tres àrees decisives perquè tot rutlli a la parròquia. La seva gestió mobilitza una trentena de persones, i això no és fàcil. Tot i que es tracta d'un dels departaments més dinàmics del Comú, no sempre rep prou reconeixement entre el ciutadà, que en desconeix la feina.

- Dirigeix una conselleria de pes.

De fet, no som una conselleria important quant a la transcendència dels temes que es tracten i les decisions que es prenen, n'hi ha de més decisives, com les finances o les obres. La nostra és una feina de petits problemes, però sumats acaben sent molts, són constants i afecten la ciutadania en el seu dia a dia, que és el que ningú vol que se li toqui. Fem una gestió que sovint costa de veure, però el 95% de les qüestions que preocupen els veïnats i es manifesten a les reunions ens afecten directament: o perquè s'ha fos un fanal, o perquè un veí sol·licita un *pipican* o un contenidor, o perquè hi ha queixes o suggeriments sobre el mobiliari urbà de la zona, etc.

Simplement, si estàs preparat per assumir totes aquestes demandes, per donar-hi resposta i millorar la gestió cada dia, tenir tanta feina no és cap problema.

- Arriba la primavera i comencen les tasques de manteniment.

La climatologia ens marca les prioritats, aquí. Quan el temps ho permet repintem els contenidors de deixalles, repassem els bancs i revisem tot el mobiliari urbà, sobretot la fusta, que és el que més es deteriora amb l'aigua i els canvis de tempe-

maco i l'hem respectat al nucli antic, però és poc pràctic per les nostres condicions meteorològiques. També provoca moltes més rrelliscades que l'asfalt, i el manteniment és més car.

- Quin grau de vandalisme tenim a la parròquia?

Afortunadament és insignificant, tenim alguna pintada, però mai no s'ha malmès el mobiliari urbà. I no tenim el problema d'altres parròquies.

- En matèria de circulació, es va signar un conveni amb Andor-

ra la Vella. Amb quin objectiu i quines col·laboracions s'han fet?

El cos de circulació d'Andorra la Vella té el nombre d'efectius més gran del Principat, lògicament, però no és només això, sinó que els seus agents són els que estan més ben preparats. El conveni signat pels cònsols sorgeix d'una voluntat de col·laboració per aprofitar els recursos que ja existeixen, ja que les dimensions del país ens permeten portar a terme actuacions d'aquest tipus. L'intercanvi ha estat en matèria de formació i l'experiència ha estat molt positiva per a tots dos comuns. En aquests cursets, els nostres agents han pogut adquirir coneixements tant pràctics com teòrics i millorar les seves aptituds. La formació és un pilar fonamental, per mi és sens dubte l'assignatura pendent i hauria de ser una inversió prioritària, quan es pugui fer. Més formació dels agents vol dir un servei de més qualitat que ens beneficiarà a tots. Personalment, crec que s'hauria de valorar l'esforç i la bona entesa que hi ha hagut entre tots els comuns per fer aquests cursets. Penso que hem demostrat que hi ha una única voluntat i que tots treballem amb el mateix objectiu.

- La Massana va apuntar la possibilitat de mancomunar el servei de circulació. Què n'opina? Quins inconvenients i quins avantatges implicaria un cos d'agents unificat?

Mancomunar serveis per optimitzar els recursos davant la

situació econòmica que tenim no tan sols és bo, sinó que és necessari per a tots. Ordino i la Massana ja han donat exemple en aquest sentit i s'està portant a terme en molts departaments, però en matèria de circulació no ho trobo viable. A cada parròquia tenim una realitat diferent. Pel que fa als costos, és evident que s'han d'assumir conjuntament per aconseguir preus més competitius. De fet, la comissió interparroquial ja s'està ocupant del material, els uniformes, etc., però pel que fa als agents, cadascun atén les seves necessitats, no veig l'estalvi enlloc. D'acord que hem de comprar les flors conjuntament, però cadascú s'hauria de plantar les seves. El Comú sempre està obert a col·laboracions, però cada gall al seu galliner.

- A Ordino tenim un cos amb vuit agents per quatre mil habitants. Pot semblar una mica sobredimensionat?

Ho pot semblar si desconeixes la realitat. Caldria dir que els agents d'Ordino no s'ocupen només de la circulació, sinó que ofereixen un servei d'atenció

«La treta de neu és un problema que ens pertoca a tots»

ciutadana a través del 163 que funciona les 24 hores del dia. Aquest número de telèfon atén trucades de veïns que han tingut una fuga d'aigua, o si s'ha fos un fanal de la via pública, o si s'ha de retirar un animal mort, a més de qualsevol incident sobre la mancomunitat d'aigües. És una via de comunicació ciutadana permanent. Ordino va fer un estalvi molt important quant a vigilància, ja que abans hi havia contractada una empresa, però es va suprimir i es van incrementar el nombre d'agents.

- Quina valoració en fa, de l'habilitació de zones blaves?

El primer parquímetre que es va posar en marxa va ser el del Centre Esportiu, la segona zona

«Tot i haver disminuït, continuem sent una parròquia capdavantera pel que fa a la gestió de residus i el reciclatge»

ratura. També es repinten els passos de vianants i s'arrangen els empedrats dels carrers, que queden molt malmesos per la sal. Hem provat d'utilitzar potassi de calci enlloc de sodi perquè no és tan abrasiu amb el ciment, però és més car i només es pot aplicar en llocs puntuals. El paviment de pedra és molt

ra la Vella. Amb quin objectiu i quines col·laboracions s'han fet?

El cos de circulació d'Andorra la Vella té el nombre d'efectius més gran del Principat, lògicament, però no és només això, sinó que els seus agents són els que estan més ben preparats. El conveni signat pels cònsols

blava es va fer a l'aparcament de Prat de Call i les últimes han estat davant els comerços a Mossèn Cinto Verdaguier. Si et refereixes a aquestes, hem aconseguit l'objectiu, que era evitar places d'aparcament de 24 hores. Es permeten aturades de 20 minuts, de manera que qui va a comprar sempre té disponibilitat de lloc. De fet vam donar resposta a una demanda dels establiments de la zona i el resultat ha estat positiu.

- S'ha detectat un increment preocupant de l'abandonament de vehicles a la parròquia. A què és degut?

Hem arribat a localitzar 41 vehicles abandonats a la via pública. El motiu principal és el cost econòmic que representa fer les coses ben fetes. Es necessita una grua, portar la bateria a la deixalleria i el cotxe a desballestar. El procediment és senzill, però val diners. La gent s'estima més abandonar-los i els retira la matrícula, però molts no saben que es pot fer el seguiment de totes maneres a través del número de bastidor. Així hem aconseguit localitzar la majoria dels propietaris. Ens n'hem trobat molts que no són d'aquí, espanyols i francesos.

- Pel que fa als serveis de manteniment. Quin dispositiu de treta de neu té la parròquia?

Ordino té un equip humà molt professional i també disposa de la maquinària necessària, tot i que evidentment es podria renovar i millorar. Actualment tenim sis vehicles: dues llavors, dos jeeps amb pala i sa-

ladora i dos quads amb pala i saladora, també; i tenim la col·laboració del Govern a les carreteres generals.

- Considera òptim el servei?

En general sí, malgrat que vam tenir una demanda a la batllia d'una ciutadana que va re-

«Ordino ofereix un servei d'atenció ciutadana les 24 hores»

lliscar. Nosaltres complim un protocol per ordre dels equipaments que es consideren prioritaris: escoles, centre de salut, Casa Pairal, gent gran i domicilis. Però s'hauria de fer una reflexió general per prendre consciència. Vivim en un país de neu i de muntanya, i això implica que tots hauríem de fer-hi front i no esperar que vingui a la porta de casa nostra. La treta de neu té un cost econòmic i si hi dediquem els recursos no podem destinar-los a altres serveis més necessaris... Però això és una reflexió que hem de fer entre tots. Actualment es treballa legalment per replantejar el sistema, ja que la treta de neu és un problema que ens pertoca a tots.

- N'hi ha que opinen que, en determinats llocs, seria millor deixar la neu acumulada.

Sí, però és complicat en el nostre cas. Ordino rep molt turisme i moltes actuacions es fan

pensant en aquest usuari. Com sempre, hem de trobar l'equilibri entre les necessitats de qui resideix i qui fa turisme.

- Som una parròquia verda?

A Ordino som capdavanters en reciclatge. El que més es recicla és el vidre, després els envasos i, el que menys, el cartró i el paper. Però no és prou, s'haurien d'adoptar més mesures, com evitar les bosses de plàstic, i aquí hi tenen més a dir els comerços que no pas els ciutadans. Pel que fa a la gestió de residus passa el mateix, els particulars estan molt més conscienciats. El que sí que hem detectat és una davallada, pensem que provocada per la crisi actual. La gent té altres preocupacions.

- A banda de la gestió de residus, hi ha altres compromisos amb el medi ambient?

S'està implantant el sistema de leds per a l'enllumenat públic de tota la parròquia. Reduir el consum energètic va ser una de les primeres accions que vam emprendre quan vam entrar al Comú el 2008, una mesura pionera que després es va dictar obligatòria a tot Europa. El led representa un 50% d'estalvi energètic a la xarxa elèctrica. A les Salines s'ha reduït també a la meitat l'enllumenat. A Segudet hem instal·lat un fanal com a prova pilot, i així anirem renovant el que sigui necessari. En cap cas no serà un sobre cost, sinó que anirem fent-ho a mesura que calgui. A l'aparcament del CEO també s'han substituït els fluorescents per leds.

PERFIL

Lloc de naixement:

Tolosa

Data de naixement:

25 de febrer de 1968

Professió:

Agent d'explotació d'aparells audiovisuals

Indret favorit:

La cascada de Segudet

Lectures:

Publicacions especialitzades de natura i viatges

- S'han incrementat les queixes pels excrements de gossos al carrer.

Sí, i tenen difícil solució si la gent no hi posa voluntat. Entre tots els comuns es va fer una comissió per tractar aquesta qüestió i regular l'àmbit d'actuació que va acabar amb l'aprovació d'un decret. De fet, han generat moltes queixes ciutadanes a l'àrea urbana, i també als entorns rurals, per part dels pagesos, ja que els excrements de gossos transmeten malalties i fan que els cavalls no vulguin menjar a les pastures.

- I les sancions, no serien efectives?

S'apliquen quan enxampes el

cia i els cossos especials, però s'està estenent a altres serveis, i Ordino ha estat el primer Comú a utilitzar-la.

- Una voluntat de millora.

Invertir en formació. Tenir uns agents més ben formats es traduirà en un servei de qualitat del quals ens beneficiarem tots.

- De la seva feina, què és el que més li agrada i el que menys.

Em provoca una gran satisfacció poder millorar aspectes de la convivència diària a la parròquia d'Ordino. Hi ha gent que t'ho comenta, se sent cuidada i t'ho diu. Està molt bé veure que les coses rutllen i milloren dia a dia. El millor de la meva feina

«El que fa la feina més feixuga és no poder donar resposta per falta de pressupost»

propietari i el gos en el moment just, així que no sempre és fàcil.

- Tornant al tema de la circulació, ens podria parlar de les xarxes TETRA. Què són i com funcionen?

Són un sistema de telecomunicacions internacional que permet parlar directament per emissora o per via telefònica amb qualsevol cos d'emergència: bombers, protecció civil, COEX... La xarxa permet fer-la servir com a GPS, et dona les coordenades exactes d'on són els agents i els vehicles. Fins ara només s'aplicava a la poli-

és que puc ser-hi, no he de treballar únicament des de comissions i despatxos, sinó que surto al carrer per veure què passa. La veritat és que tot m'agrada, de la meva feina; quan et presentes per exercir un càrrec polític ja saps que hi haurà coses més agradables i d'altres que ho seran menys, i has de continuar endavant. Sens dubte el que es fa més feixuc és no poder donar resposta a molts temes necessaris per falta de pressupost, però ens ha tocat governar en aquesta conjuntura econòmica i no tenim altre remei que adaptar-nos-hi.

Viure Ordino

La benedicció retorna al poble els seus orígens ramaders

Tots els caps de casa estan convidats al canvi de les guardes

Ordino acostuma a complir amb totes les tradicions, però poques tenen lloc en plena muntanya i fan retrobar el poble amb els seus orígens ramaders.

La benedicció del bestiar i el canvi de les guardes ha esdevingut una jornada festiva en què tots els caps de casa, i les autoritats, estan convidats a fer una costellada plegats. És la festa ramadera per excel·lència. El bestiar deixa les pastures altes, els emprius d'Arcalís, per anar a les herbes de Rialb; abans, però, el mossèn beneeix els animals. Se sol fer abans de la Mare de Déu d'Agost. «És un dia de festa. Abans, la benedicció era molt important per als pagesos, ara potser s'hi creu menys i simplement és una trobada entre tota la gent del poble, però està molt bé», explica Àlex Gaspà, de casa Saboyano,

Preparant la brasa per fer l'àpat de germanor del dia de la benedicció del bestiar, a Rialb, l'any passat.

Gaspà: «Tot es veu molt bonic, però el camp és una feinada»

que no hi ha faltat cap any. Gaspà és un dels més joves de la dotzena de ramaders que hi ha actualment a Ordino i veu amb optimisme el futur del sector primari: «Hem de ser positius; fem un bé al país, no sols des del punt de vista agrícola i ra-

mader, sinó que també beneficiem el turisme i el medi ambient», assegura. El que tenim a la parròquia són petites explotacions. A casa Saboyano tenen una cinquantena de vaques i deu eugues, i a més cultiven tabac. Es guanyen la vida, però necessiten les subvencions, que representen el 50% dels ingressos. «Afortunadament comença a funcionar el segell de la carn de qualitat, però no representa més del 10% de tota la carn que es consumeix a Andorra», explica Gaspà. I és que la producció està limitada, més del que podríem imaginar amb

una cabana ramadera al voltant dels 1.500 caps, que són difícilment ampliables. «Potser sí que podríem incrementar-la, però com a màxim es podria arribar al 20%. És difícil que el sector creixi. Andorra és complicada, té sis mesos d'hivern llarg i dur, del novembre a l'abril els animals estan tancats i donen molta feina. La gent tot ho veu molt bonic, però el camp és una feinada» diu l'ordinenc. Però no es queixa, a ell li agrada la terra i no va dubtar a continuar la tradició i mantenir viu el patrimoni agrícola de casa seva. L'únic que demana és una mica més

de respecte per les propietats privades, «sovint es malmeten els camps, s'hi llencen coses, a la gent li falta més respecte pel que no és seu», es lamenta.

El que és clar és que la festa de la benedicció del bestiar serveix per recordar-nos a molts la importància que va tenir l'activitat agrícola a Ordino i al país, però també per reivindicar la vigència i el futur del sector que està en mans de les noves generacions que, com l'Àlex, han pres una opció de vida diferent que farà possible assegurar la conservació del paisatge que ens identifica.

«Aprèn o paga» divideix l'opinió pública

«Aprèn o paga!» és el resultat d'una normativa específica amb un reglament únic aplicable als set comuns per tractar de regular el comportament dels amos incívics. A conseqüència de les queixes ciutadanes per la quantitat d'excrements de gossos que es troben a la via pública, Ordino va decidir alertar la ciutadania, mitjançant un SMS, de les sancions que preveu la llei, entre 60 i 300 €. Però aquest avís no ha estat rebut de la mateixa manera per tothom i ha dividit l'opinió pública. El 2009 es van distribuir milers de fullets amb la informació bàsica de l'ordinació, es van fer insercions a la premsa i espots publicitaris que es van passar a la televisió i també als cinemes. Però la falta d'èxit d'aquesta campanya i també el malestar dels pagesos, que veuen com s'espatllen les seves pastures, ens ha portat a adoptar noves mesures i a escollir un dels canals de comunicació més directes i personalitzats per informar tothom. Cal recordar que entre els deures dels propietaris o posseïdors de gossos no hi ha només la recollida i la neteja de les deposicions de la via pública, sinó també la identificació i el registre de l'animal, i l'obligatorietat de dur-lo lligat amb una corretja.

Més de 3.000 comensals tasten «Ordino a la Carta»

La campanya «Ordino a la carta» es va acabar a l'abril, després de tres mesos de funcionament, amb prop de 3.000 participants. La iniciativa, posada en marxa pel Departament de Turisme el mes de febrer, donava l'oportunitat de participar en un sorteig de premis i regals a totes aquelles persones que fessin un àpat a la parròquia. El conseller de Turisme i Esports, Bartumeu Gabriel, n'ha fet una valoració molt positiva, ja que el projecte es va presentar com una prova pilot i ha tingut molt

bona acollida, no sols entre el públic, sinó també entre els establiments adherits. «El que preteníem d'alguna manera era dinamitzar el sector privat, i hem aconseguit fer-ho a través de la gastronomia», explica Gabriel. Però la campanya ha contribuït a difondre no únicament els restaurants de la parròquia, sinó també els comerços, els establiments hotelers i els mateixos productes i serveis turístics que han fet possible la gran varietat de premis repartits. Entrades per al circuit d'aventura

al bosc de Segudet, forfets de dia al Centre Esportiu i excursions guiades han estat alguns dels regals que han recollit els 48 guanyadors, premiats en els sortejos setmanals que s'han fet al llarg d'aquests tres mesos. Tot apunta que l'èxit de la campanya farà repetir l'experiència. I és que la gastronomia continua essent un dels principals atractius de la parròquia, que el mes de setembre serà la seu de la Mostra Gastronòmica d'Andorra, que enguany arribarà a la 20a edició.

Una de les mans innocents que han participat en els sortejos.

L'Andorra Ultra Trail arriba a la 3a edició amb cinc curses i més implicació

Miguel Ángel Heras va arribar segon, amb una gran expectació del públic, en la cursa del 2010.

L'Andorra Ultra Trail es consolida en la tercera edició, que tindrà lloc els dies 15, 16 i 17 de juliol. En aquesta nova convocatòria es presenta un programa de cinc curses: la Ronda dels Cims, l'Ultra mític, l'Ultra iniciàtic, la Trail i la Solidaritrail, de manera que cada corredor pot escollir les característiques tècniques que més li escauen. Entre els nous traçats dissenyats destaca la duresa de la Ronda dels cims, que supera l'Ultra en 58 km i en 2.200 m de desnivell. Les dades, però, no fan minvar el nombre de corredors, ja que tres mesos abans de la prova, la llista d'inscrits ja tenia 150 corredors en la modalitat individual i 28 en la de relleu.

VOLUNTARIAT. El punt fort de la cursa, però, continua essent la implicació ciutadana a través del voluntariat, sense el qual

es fa difícil organitzar un esdeveniment d'aquestes característiques. La iniciativa, que va néixer el 2009 de la mà de Gerard Martínez i Valérie Lafleur, de Cims Màgics, ha aconseguit el prestigi necessari per atraure corredors de renom internacional com Kilian Jornet. I Andorra Turisme sembla haver-se adonat de la importància i el ressò mediàtic de la prova, per a la qual ha destinat una partida pressupostària de 80.000 €, a la qual es va afegir el suport econòmic dels set comuns, valorat en 50.000 €.

La col·laboració també arriba d'altres entitats, institucions i empreses que han participat en el patrocini de la cursa. Aquells que vulguin obtenir informació sobre l'organització o sobre el desenvolupament de les curses, la trobaran a www.andorraultraultra.com.

RONDA DELS CIMS

La Ronda dels cims posarà a prova els més experimentats, amb una volta gegant al Principat de 170 km i 11.900 m de desnivell. Els corredors faran 15 pics d'una altitud mitjana de 1.985 m, i tindran les vistes més espectaculars, amb alternança de zones minerals, prats, boscos i estanys glacials.

ULTRA MÍTIC

Amb 112 km i 9.700 m de desnivell, es tracta de la prova clàssica de l'Andorra Ultra Trail, que porta al pic més alt d'Andorra (Comapedrosa, 2.942 m), amb un pendent màxim del 30% des del pla de l'Estany i 882 m de desnivell. La pujada més llarga: de Llorts al Clot del Cavall, amb 1.185 m de desnivell.

ULTRA INICIÀTIC

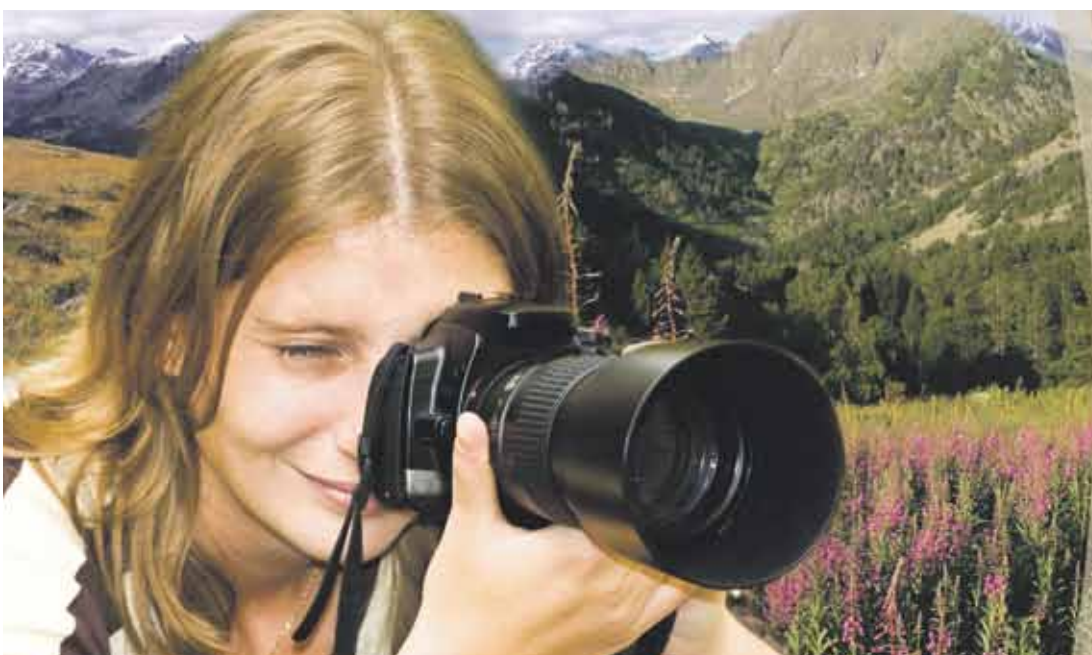
Volta de 103 km i 6.800 m de desnivell en què es travessen 5 colls amb una altitud mitjana de 1.930 m. La cursa dóna l'opció d'aturar-la a les bordes d'Envalira (67 km, 5.000 m D+) i obtenir el diploma Ultra fons, o bé a Caldea, amb el diploma Marató de muntanya (43 km, 3.000 m D+).

TRAIL

És la clàssica de les Valls del Nord, una cursa de 35 km amb 2.500 m de desnivell positiu i 3.300 de desnivell negatiu. Té sortida al coll de la Botella (estació de Pal) i una altitud mitjana de recorregut de 2.096 m. Dóna la possibilitat de no pujar al pic del Comapedrosa i obtenir el diploma Trail de 28,5 km.

SOLIDARITRAIL

No hi ha excuses per no participar en aquesta marxa popular, accessible també a persones amb alguna discapacitat. Amb 10 km i 750 m de desnivell, té sortida i arribada al poble el diumenge 17 de juliol. Camí ral fins a la Cortinada, planes de Sornàs i baixada per Segudet, i unes vistes espectaculars sobre la Vall.

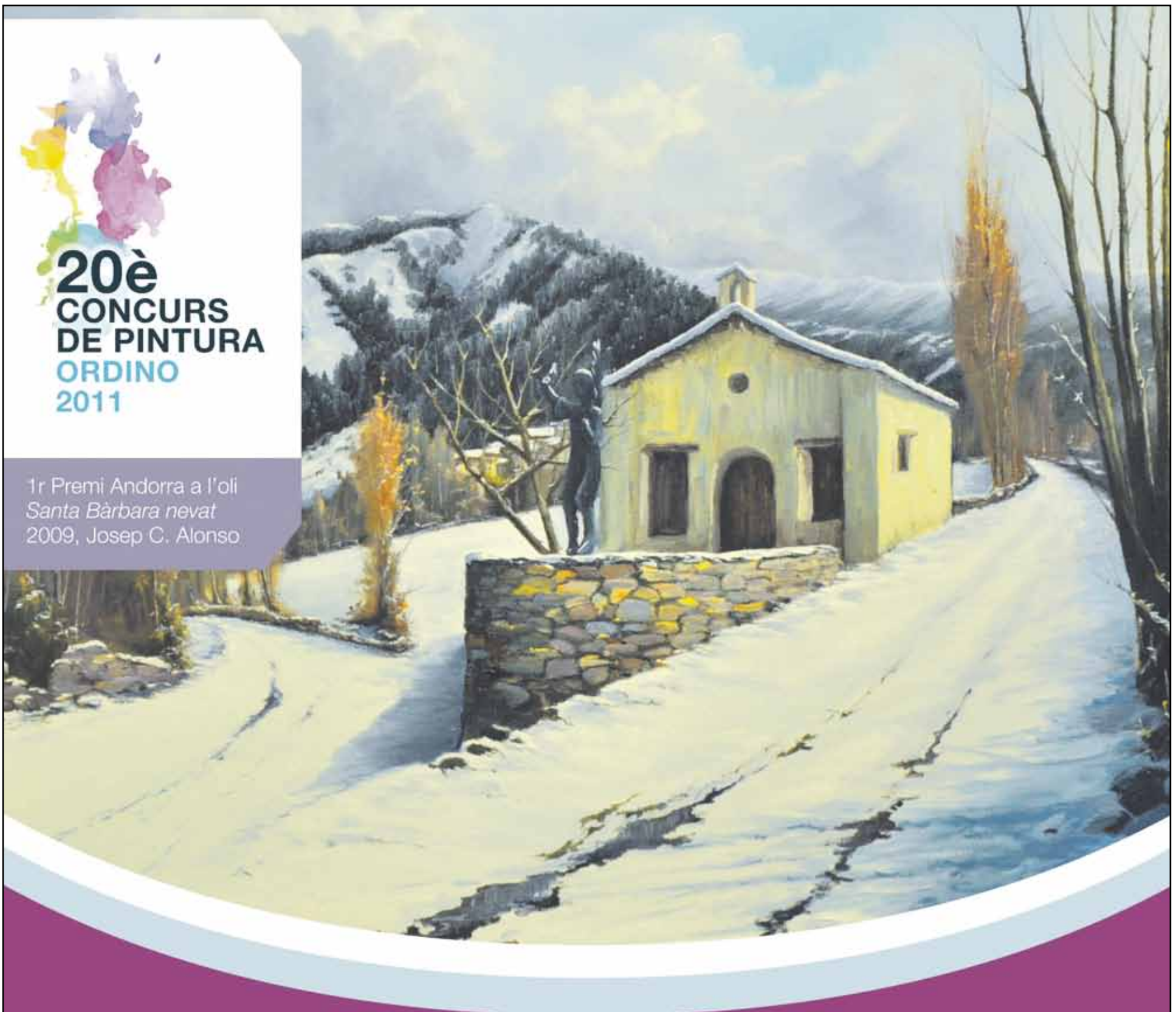

Safaris fotogràfics al Parc natural de la vall de Sorteny

desperta els teus sentits

Oficina de Turisme, 878173

20è
CONCURS
DE PINTURA
ORDINO
2011

1r Premi Andorra a l'oli
Santa Bàrbara nevat
2009, Josep C. Alonso

Categories: Andorra a l'oli o tema i tècnica lliure

**Presentació d'obres fins al 14 d'agost
a l'Oficina de Turisme, tel. 878173**

Visita ORDINOESVIU a:

www.ordinoesviu.com

ordino **O**

Reportatge

Superàvit i racionalització de la despesa en el tancament de comptes de l'any passat

El 2010 torna a ser un exercici marcat per la contenció i l'optimització de recursos

El 31 de març passat es va aprovar en sessió de Comú el tancament de comptes del 2010, un exercici marcat un cop més, i per tercer any consecutiu, per un superàvit, de 613.745 €, gràcies a la forta contenció de la despesa corrent, mig milió per sota de la liquidació de l'any anterior, una tendència que es repeteix des del 2007. Malgrat l'esforç, la davallada dels ingressos, xifrada en el 28,80%, deixa les finances en un resultat corrent deficitari. La racionalització de la despesa i l'optimització de recursos ha estat una política seguida des de l'inici de la legislatura, el 2008, que es reflecteix en la mancomunitat de serveis amb la Massana i l'adopció de mesures, algunes

d'impopulars, però raonades per l'afectació mínima al gruix de la població, com ara el tancament de l'Escola Bressol els dissabtes o el del CEO els diumenges. Cal remarcar que, tot i aquest estalvi en la despesa, s'han posat en marxa serveis que eren inajornables per a la parròquia, com el Punt d'Informació Juvenil i el Servei d'Atenció Domiciliària.

CONGRÉS DE TURISME. L'any passat es va celebrar també de manera extraordinària el Congrés Mundial de Turisme de Neu i de Muntanya, que per primera vegada ha tancat en positiu, amb 14.242 €, saldo que s'ingressarà a la Massana, que serà la pròxima seu del Con-

grés. Durant la presentació, la consellera de Finances, Meritxell Martí, no es va mostrar gaire optimista davant la tendència global de les finances, que indica una recuperació molt lenta i la preocupant dependència de la parròquia dels ingressos aportats pel sector de la construcció, actualment aturat.

Com a incentiu per promoure l'activitat econòmica d'altres sectors a la parròquia, des del mes de gener s'han emprès accions com la bonificació del 100% en la radicació de comerços durant el primer any d'obertura, i s'han aplicat reduccions d'aquesta mateixa taxa de fins al 92% als establiments ja establerts que promouen les activitats turístiques.

La despesa se situa mig milió per sota respecte de l'any passat

Mancomunar els serveis ha fet possible l'estalvi i la continuïtat

Preocupa l'excessiva dependència del sector de la construcció

La radicació de comerços a la parròquia té un cost 0 el primer any

Reducció de l'endeutament

Durant el 2010, el Comú ha estat capaç de rebaixar 900.000 euros de l'endeutament, que representen una disminució del 3,66% respecte a l'any anterior.

La consellera de Finances, Meritxell Martí, va presentar el tancament de comptes de l'any 2010 en la sessió de Consell de Comú celebrada el mes de març.

Tancament de comptes anuals any 2010

LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST	Pressupost	Press. modificat	Liquidació	Liquidació	Variació 2009-2010	
	Inicial 2010	2010	2010	2009	abs.	%
Ingressos corrents	7.475.946,00	7.478.877,00	6.016.222,66	8.449.314,14	-2.433.091,48	-28,80%
Despeses corrents	-8.793.346,00	-9.179.484,39	-7.526.615,93	-8.060.457,95	533.842,02	-6,62%
Resultat corrent	-1.317.400,00	-1.700.607,39	-1.510.393,27	388.856,19	1.899.249,46	-488,42%
Ingressos de capital	3.804.000,00	3.926.000,00	4.744.404,56	4.648.982,34	95.422,22	-2,05%
Despeses d'inversió	-761.070,00	-1.704.616,77	-574.126,64	-1.358.086,54	783.959,90	-57,73%
Resultat operacions de capital	3.042.930,00	2.221.383,23	4.170.277,92	3.290.895,80	879.382,12	26,72%
Variació financera d'actius i passius financers	-1.725.530,00	-1.853.193,00	-2.046.139,43	-1.536.547,39	-509.592,04	33,16%
Superàvit /Dèficit	0,00	-1.332.417,16	613.745,22	2.143.204,60	-1.529.459,38	-71,36%

Comunitat internacional

Argentina

L'Argentina és una de les comunitats amb més presència al Principat d'Andorra. Això no és un fet excepcional, ja que es tracta d'una nacionalitat que històricament s'ha integrat en altres països sense gaires dificultats per trobar una segona pàtria. La gran majoria d'argentins que han arribat aquí ho han fet atrets per la neu, i la feina de temporada, és clar, que els per-

metia tornar a casa i continuar treballant a les pistes mentre aquí ja havia arribat l'estiu i es tancaven les estacions. Molts d'aquests temporers s'han trobat a gust a Andorra i han decidit instal·lar-s'hi i fer-se un lloc en altres sectors professionals no estacionals. Sigui per la tranquil·litat que ofereix la par-ròquia, per la proximitat de les pistes o pel fet de viure a prop

de la natura, Ordino ha robat el cor a més d'un i actualment al cens hi ha inscrits una cinquantena d'argentins. El personatge que descobrirem en aquest número, però, no és exactament l'argentí que podríem esperar; ell ve de la gran ciutat, viu de la comunicació i no ha treballat mai a la neu. Parla i escriu perfectament el català, i li encanta viure entre muntanyes.

Fernando Blanco: aventuras de un argentino, de Buenos Aires a Andorra pasando por Barcelona

Els arbres carregats després d'una intensa nevada a Arcalís, un dels paisatges favorits de Fernando Blanco a Ordino, fotografiat per ell mateix.

Aquel 2 de noviembre nevaba mucho, tanto como mucho tiempo después no volví a ver nevar en esas fechas. Llegaba a la estación de micros (autobuses) con más preguntas que respuestas a una entrevista con la directora de Papereria Sol, que quería conocerme tras haberle llegado mi curriculum desde Barcelona. Mi aventura española necesitaba un impasse, ya que en aquel lejano invierno de principios de los 2000 la crisis laboral comenzaba a proyectar su sombra y yo, con un flamante posgrado que había cursado en la Universitat Ramon Llull, no

tenía ningún interés en que eso se pusiera frente a mi proyecto personal.

Andorra, la que conocía sólo de haber venido a comprar mi primera cámara digital, me resultaba muy atractiva en aquel impulso de cambiar por segunda vez de residencia, sobre todo por su proximidad al tener a mi pareja en Barcelona. Y no me equivocaba, ya que en este pequeño país pude desarrollarme en los últimos diez años, habiendo conseguido muchos logros profesionales en Can Samarra, lamentablemente cerrada desde hace un año, en

Anyós Park, cuya camiseta intento sudar cada día para poder demostrar que en Andorra también hacemos turismo de calidad, y en el Club de Marketing de Andorra, institución que me premia teniéndome desde hace unos años en su junta directiva. Por otra parte, hace un tiempo conocí a un ingeniero madrileño que me dijo que no había mejor premio para un profesional que transmitir el propio conocimiento, y hoy puedo asegurar que no se equivocaba ni en una coma al ser también formador, tanto de la Universitat d'Andorra como de la Cambra

de Comerç, Indústria i Serveis. Es extraña la sensación para un porteño como yo, quien viene de una megalópolis como Buenos Aires, de vivir en núcleos urbanos tan pequeños como los de estos valles. La idea de que te saluden diariamente al pasear por la calle al principio me resultaba invasiva, pero al final lo entendí como una muestra más del espíritu de acogida de los andorranos. Encuentro también enriquecedor el hecho de vivir en una comunidad donde la mayoría es extranjera, con españoles, portugueses y franceses intercambiando vivencias

y experiencias, haciendo de Andorra un espacio realmente multicultural, con todas las cosas buenas y otras que no lo son tanto, y aunque yo sea ciudadano español (y ejerza como tal políticamente) me siento orgulloso de ser parte de la comunidad argentina en Andorra, la cuarta extranjera en número y que, contra lo que mucha gente parece creer, no sólo trabajamos en pistas...

Aquí ahora tengo amigos andorranos, españoles y argentinos; y hasta algún francés. Participo en la vida profesional del país y me preocupo por el quehacer

cotidiano de Andorra, lamentando que la ley me niegue el derecho a votar ni siquiera a quien administra mi *foc i lloc*, escribo en el *Bondia* una columna de tecnología, me han entrevistado incluso un par de veces en la radio y -en definitiva- me he integrado bastante bien, aunque intento no dejar de ser crítico. Ya ha pasado mucho tiempo

de aquella tarde de mi llegada en que nevaba tanto, y pateo estas calles sintiéndome como uno más y definiendo a Andorra, mi patria de adopción, estando fronteras fuera, cuando casi siempre surge alguna imagen no del todo positiva que, en mi opinión como publicista, creo que en su momento los mismos andorranos no han sabido cuidar demasiado.

Como conclusión tras estos años, que espero que sean muchos más en este pequeño país de largos inviernos y cortos y calurosos veranos, me quedo con una definición que hizo de estas tierras mi padre, que estuvo aquí visitándonos hace un tiempo y que falleció el año pasado, quien cuando hablaba conmigo de Andorra la llamaba "tu paraíso en las montañas".

Fotomuntatge amb l'escultura *Arcalís 92* realitzat per Marcel Urigüen.

Participa en la secció i envia'ns el teu article.

Participe à cette section en nous envoyant ton article.

Collaborate in this section by sending us your article.

Participa en la secció y envíanos tu artículo.

comunicacio@ordino.ad

Telèfons d'interès

EMERGÈNCIA

BOMBERS	118
GRUP DE RESCAT DE MUNTANYA	112
HOSPITAL	871 000
INFORMACIÓ DEL TRÀNSIT	1802 1802
INFORMACIÓ NACIONAL	111
INFORMACIÓ INTERNACIONAL	119
POLICIA	110
SUM (Servei Urgent Mèdic)	116

SERVEIS PARROQUIALS

ATENCIÓ CIUTADANA (24 H)	
I CIRCULACIÓ	163
CAP (Centre d'Atenció Primària)	747 025
COMU D'ORDINO	878 100
DESPATX PARROQUIAL	835 014
OFICINA DE TURISME	878 173
SAD (Servei d'Atenció Domiciliària)	878 139
	337 795

>>>> **Busos**

L6 Sortides des d' Ordino
 De dilluns a dissabte
 De les 7.30 a les 21 h cada 30 minuts
 Diumenge
 De les 8 h a les 21 h cada 30 minuts

Sortides des d'Andorra la Vella
 De dilluns a dissabte
 De les 7 h a les 21 h cada 30 minuts
 Diumenge
 De les 7.30 h a les 21 h cada 30 minuts

L6B Sortides des d'Ordino
 De dilluns a divendres
 De les 7.30 h a les 21 h cada 30 minuts
 Diumenge
 De les 8 h a les 21 h cada 30 minuts

Sortides des d'Andorra la Vella
 De dilluns a dissabte
 De les 7 h a les 21 h cada 30 minuts
 Diumenge
 De les 7.30 h a les 21 h cada 30 minuts

e3 Sortides des d' Ordino
 De dilluns a dissabte
 De les 7.09 a les 9.49 h
 i de les 17.09 h a les 20.25 h
 cada 18 minuts

Sortides des d'Andorra la Vella
 De dilluns a dissabte
 De les 7.15 h a les 9.55 h
 i de les 17.15 h a les 20.19 h
 cada 18 minuts

Ordino en imatges

Els mitjans de comunicació van fer ofertes a la subhasta de les bitlles que va organitzar el CEO després del desmantellament de la sala per la reforma. FOTO: ANA.

Amb una disfressa de pintora, aquesta nena va ser una de les premiades en el tradicional Concurs de disfresses organitzat pel CEO a la Sala Polivalent.

La cònsol menor, Consol Naudí, va visitar els horts socials després de fer el sorteig a la Casa Pairal. Enguany, a la parròquia, hi haurà vuit hortolans.

A les padrines de la Casa Pairal no els va faltar la rosa per Sant Jordi. La diada es va celebrar amb un berenar i un quinto per a tots els assistents.

La Coral Casamanya, l'Escola de música i un bon nombre d'infants de la parròquia continuen la tradició de cantar les Caramelles pels carrers del poble.

BREUS

EL CONSELL DE COMÚ facilitarà la reconstrucció de bordes i cabanes, sempre que respectin la volumetria i l'estructura original. La mesura també pretén reactivar el sector de la construcció, una important font d'ingressos.

SIGNATURA DE CONVENI del Pla parroquial d'atenció ciutadana entre el Comú i el cos de policia. L'entesa vol donar resposta a les demandes i necessitats en matèria de seguretat, i alhora prevenir la delinqüència.

EL COMÚ va estar nominat als premis Tortuga pels centres d'Ordino de 1a i 2a ensenyança. Els premis els atorga l'Associació de Pares i Mares de l'Escola Andorrana, que «no únicament reconeix la feina, sinó la manera de fer-la».

LA RUTA DEL FERRO i la mina de Llorts van ser protagonistes a l'*Espai Terra* de TV3. L'equip del programa va venir a Ordino per filmar i donar a conèixer la recuperació del camí ral i el passat siderúrgic de la parròquia.

EL CAMÍ interparroquial del Tomb de les Neres ja està senyalitzat. Es tracta d'un projecte entre Canillo, Encamp, la Massana i Ordino que vol donar a conèixer aquest recorregut circular que neix i mor al Coll d'Ordino.

LA NIT DELS MUSEUS es va celebrar el 14 de maig a les Valls del Nord amb activitats programades a la Casa Museu d'Areny Plandolit, el Museu Postal i la Farga Rossell. La mina de Llorts va obrir les portes gratuïtament.

CONTACONTES sostenible a la biblioteca amb motiu de la celebració del Dia mundial de l'aigua, organitzat pel CAS. Les tres bessones van servir d'excusa per promoure l'estalvi dels recursos naturals entre els més petits.

PARADA TÈCNICA al Centre Esportiu que mantindrà tancades totes les instal·lacions del 27 de juny al 4 de juliol. La reobertura tindrà lloc el dia 5, llevat de la zona aquàtica, que no estarà operativa fins al 17 de juliol.

La gent de la Casa Pairal no va deixar passar l'ocasió de visitar l'interior de l'església de Balaguer quan van anar a recollir la mona de Pasqua a Anglesola.

Aquesta ordenenca va ser la primera votant a les eleccions generals celebrades el 3 d'abril. La jornada electoral va discórrer tranquil·la i sense incidents.

L'Oficina de Turisme filma un spot publicitari amb els ciclistes de l'Associació Ciclista Andorrana per promoure les rutes ciclistes que hi ha a la parròquia.

Més d'una cinquantena de persones van visitar la mina de Llorts i la Ruta de Ferro el primer cap de setmana de maig amb la iniciativa de fer sortides nocturnes.

Els parroquians fan cua per tastar el tradicional caldo de Carnaval que es prepara a la plaça Major i que ofereix cada any gratuïtament l'Hotel Babot.

No et perdis...

juny

Gent gran
DIMECRES 1
A LES 13 H
 PAELLA AL JARDÍ
 Casa Pairal

Infantil
DIUMENGE 12
A LES 11 H
 FESTA FI DE CURS
 DE L'ESCOLA DE MÚSICA
 Auditori Nacional

Infantil
DIMECRES 22
DE 17.30 H A 19.30 H
 FESTA DE FI DE CURS
 AMB INFLABLES
 Centre Esportiu d'Ordino

Cultura
DEL DIVENDRES 3
AL DIUMENGE 5
 VIATGE A ROMA
 Escola d'Art
 de les Valls del Nord

Esports
DIUMENGE 17
A LES 18 H
 EXHIBICIÓ DE FI DE CURS
 DE JUDO
 Pavelló Germans de Riba

Popular
DIJOUS 23
A LES 22 H
 REVETLLA DE SANT JOAN
 AMB COCA I MOSCATELL
 Aparcament Prat de Vilella

Joventut
DISSABTE 4
A PARTIR DE LES 16 H
 FESTA
 DE LA PRIMAVERA JOVE
 Plaça Prat de Call

Infantil
DISSABTE 18
 JORNADA FESTIVA
 AMB PARES I NENS
 DE L'ESCOLA BRESSOL
 Encondina

Popular
DIMECRES 29
A LES 19.30 H
 ACTUACIÓ DE L'ESBART
 DE LES VALLS DEL NORD
 Auditori Nacional

Cultura
DILLUNS 6, 20
I DIMARTS 7, 14
DE 20 A 22 H
 TALLER D'ESCULTURA
 EN BLOCS DE PEDRA,
 A CÀRREC DE GERBÉ
 Escola d'Art de les Valls del
 Nord (la Massana)

Infantil
DISSABTE 18
DE 7.30 A 19 H
 VISITA AL FORN
 SOLAR DE MONTLLUÍS
 I BANY DE DORRES, FRANÇA
 Escola d'Art
 de les Valls del Nord

Popular
DIMARTS 28
I DIMECRES 29
 FESTA DE SANT PERE
 DEL SERRAT

Cultura
DIMARTS 7
A LES 20 H
 CLUB DE LECTURA DE LES
 VALLS DEL NORD
 Biblioteca comunal d'Ordino

Cultura
DIUMENGE 19
A LES 19 H
 CONCERT DE PRIMAVERA
 GRUP ARTÍSTIC D'ORDINO
 Auditori Nacional

Cultura
FINS AL 30
 8è CONCURS DE CARTELLS
 DE LA 20a MOSTRA
 GASTRONÒMICA D'ANDORRA
 Oficina de Turisme

Esports
DIJOUS 9
DE 19.30 A 20.30 H
 MASTER CLASS
 DE SPINNING
 Centre Esportiu

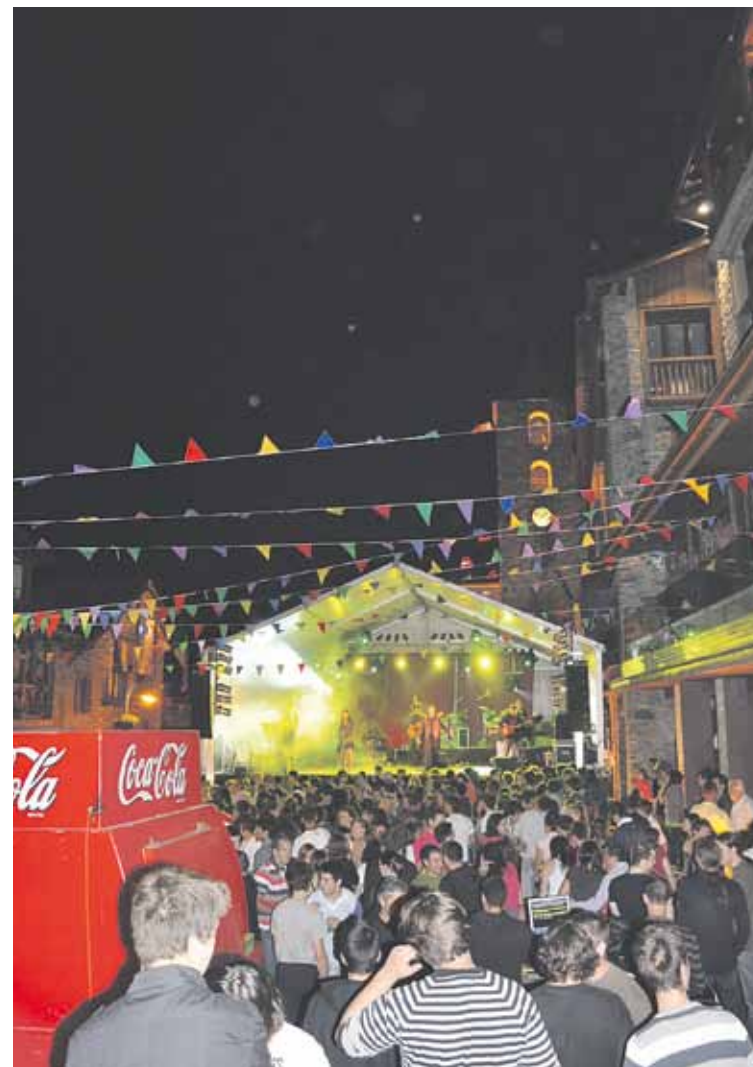
Gent gran
DILLUNS 20, DIMARTS 21
I DIMECRES 22
 SORTIDA A PENÍSCOLA
 Casa Pairal

Maria Mortés, del Grup Artístic.

Cultura
DISSABTE 11
DE 10 A 14 H
 TALLER DE BIJUTERIA,
 A CÀRREC DE LA MÀ
 DE LA MAR
 Escola d'Art de les Valls del
 Nord (Ordino)

Infantil
DIMARTS 21
 FESTA DE GRADUACIÓ
 DELS ALUMNES
 Escola Bressol

Ambient de la Festa del Roser a la plaça Major, l'any passat.

juliol

Institucional
DIUMENGE 1
A LES 9 H
 SUBHASTA PÚBLICA
 Aparcament La Covanella

Infantil
DIMARTS 5
 INICI DEL CASAL D'ESTIU
 Ludoescola

Popular
DEL DIVENDRES 1
AL DILLUNS 4
 FESTES DEL ROSER
 D'ORDINO

Cultura
DEL 5 AL 31
 EXPOSICIÓ DE CARTELLS
 DE LA 20a MOSTRA
 GASTRONÒMICA D'ANDORRA
 Oficina de Turisme

Cultura
DIUMENGE 3
 CORAL ESPIGA D'OR
 Església parroquial

Cultura
DIMECRES 13
A LES 22 H
 NITS OBERTES: ZIPI&ZAPE
 Plaça Major
 (CEO en cas de mal temps)

Cultura
DEL 4 AL 31
 DESCOBRINT LA CORTINADA
 Oficina de Turisme

Esports
DEL 15 AL 17
 ANDORRA ULTRATRAIL
 VALLNORD

Natura
DISSABTE 16
I DIUMENGE 17
 EXPO DE BOTÀNICA
 Sala Polivalent

Gent gran
DIMARTS 26
 EXCURSIÓ AL LLAC
 DELS PESSONS
 Casa Pairal

Esports
DEL 18 AL 22
I DEL 25 AL 29
DE 9 A 14 H
 CLASSES DE NATACIÓ
 PER A INFANTS I ADULTS
 Centre Esportiu d'Ordino

Cultura
DIMECRES 27
A LES 22 H
 NITS OBERTES:
 SERGI GIMÉNEZ CARRERAS
 Plaça Major
 (CEO en cas de mal temps)

Esports
DEL 18 AL 22
I DEL 25 AL 29
DE 9 A 14 H
 CLASSES DE NATACIÓ
 PER A INFANTS I ADULTS
 Centre Esportiu d'Ordino

Esports
DIVENDRES 1
A LES 9 H
 CLASSES DE NATACIÓ
 PER A INFANTS I ADULTS
 Centre Esportiu d'Ordino

Popular
DISSABTE 6
I DIUMENGE 7
 FESTA MAJOR DE LLORTS

Cultura
DIMECRES 20
A LES 22 H
 NITS OBERTES: OUYUNI
 Plaça Major (CEO en cas de mal temps)

Esports
DIUMENGE 7
 TRAVESSA D'ESTIU
 ORDINO-LA MASSANA
 Oficina de Turisme

Martins i Pedreira actuaran el 10 d'agost a les Nits Obertes.

Andorra Ultra Trail
Fes-te voluntari. Uneix-te a la festa!

SolidariTrail 10 km 750 m D+
Trail 35 km 2.500 m D+
Ultra Iniciàtic 103 km 800 m D+
Ultra Mític 112 km 9.700 m D+
Ronda dels cims 170 km 11.900 m D+

15 a 17 de juliol 2011
www.andorraultratrail.org

Partners principals: Andorra, Vallnord, Patrocinador: Crèdit Andorrà, Provedors: el Periòdic, Diari d'Andorra, RTVA, VSA, Sant Eloi, ANDORRA TELECOM, Col.laboradors: cotimencol, SDP, MONTMANTELL, Digicom, Organització: cims màgics

Cultura
DIMECRES 10
A LES 22 H
 NITS OBERTES: UGIA
 PEDREIRA - FRED MARTINS
 Plaça Major
 (CEO en cas de mal temps)

Popular
DIMARTS 16
 FESTA MAJOR DE SORNÀS

Popular
 BENEDICCIÓ DEL BESTIAR
 La Rabassa

Cultura
DEL 10 AL 30
 EXPOSICIÓ
 BURKINA FASO
 Sala Polivalent

Cultura
FINS AL DIMARTS 16
 PRESENTACIÓ
 D'OBRES AL 20è
 CONCURS DE PINTURA
 Oficina de Turisme

Cultura
 DINAR DE GERMANOR
 AMB LES AUTORITATS
 La Coma del Forat

L'Ordino de...

Felipe Gallardo

El xilè Felipe Gallardo, davant el cirerer florit del jardí de Casa Rossell.

Per a un xilè que va formar part del moviment estudiantil en plena dictadura, Ordino havia de ser per força un lloc idíl·lic, però encara no ho sabia quan va arribar l'any 1989. Després d'haver viscut al centre de Madrid, ara valora «la tranquil·litat que tinc... Visc a la pleta i no sento res quan dormo; aquest poble és una illa de pau i natura». Felipe Gallardo no parla només del benestar físic, sinó també de l'harmonia espiritual que hi ha trobat.

De formació ignasiana, es refereix a la comunitat per parlar de creixement personal, «tu aportes i la comunitat t'aporta a tu, és a dins que ens hem de desenvolupar». Creu en l'home i en la seva capacitat de provocar el canvi, i potser per això es dedica a «traficar» amb experiències humanes: Felipe González, l'antropòloga Helen Fischer o Eduard Punset són alguns dels conferencians que té en cartera. El pròxim contracte el portarà fins a la Xina amb l'ex-primer ministre irlandès

Bertie Ahern per parlar de l'èxit i el fracàs que ha viscut l'illa, «una conferència que parli també de fracàs? Només a Orient són capaços de demanar-ho». Té tot tipus d'històries i vivències per explicar —també de tots els preus—. A Andorra ens va portar la història de Nando Parrado, que va protagonitzar el conegut com a «miracle de los Andes». Segons diu, tothom té una història per contar, que pot ser enriquidora per a algú altre.

«Aquest poble és una illa de pau i natura»

Aquest ha estat el punt de partida per voler importar a Andorra l'organització del TED (www.ted.com), una mena de plataforma per compartir idees que s'organitza a Edimburg cada dos anys. «És màgic veure com el públic s'emociona amb vivències com la del Nando, una lliçó de supe-

ració i supervivència que fa levitar l'audiència».

La seva agència internacional de conferencians es va gestar a la Massana, es va crear a Madrid i ara és a Ordino. «Només necessito el telèfon; és fantàstic, no he d'estar guapo, ni necessito desplaçar-me enlloc». Això sí, domina tres llengües i sap parar l'orella per entendre què necessita exactament el seu client; sinó, no tornen. Es guanya la vida, però diu que els diners no són la mesura dels seus èxits: «Amb el TED no hi guanyaré diners, però sí coneixement i contactes». La passió per la comunicació també el fa estar present a les diferents xarxes socials. Des d'Ordino ha conegut molta gent gràcies al facebook i al twitter, on puja en francès, anglès, català i castellà. «Per la gent que, com nosaltres, viu en un lloc petit, qualsevol xarxa social és una finestra oberta arreu. Si hi estàs connectat, ets al món», assegura Gallardo, alhora que reconeix que ens queda molt camí per

Conec el Felip des de fa set anys gràcies a la nostra passió pel rugbi i el VPC. Hem compartit moltes hores a la junta directiva del Club i a la Federació Andorrana de Rugbi. La seva aportació tot aquest temps ha estat essencial en tots els sentits, però sens dubte el seu fort és la comunicació. Una persona eficaç i interessant que amb la seva facilitat de paraula ha permès millorar les relacions del Club. Ell s'ha ocupat de mantenir el contacte amb els mitjans de comunicació, atendre totes les demandes i enviar els comunicats. El Felip fa molta enveja, és xilè però escriu i parla el català millor que jo, que he nascut a Andorra. Però, a banda dels seus mèrits professionals, voldria destacar la seva dimensió humana. Recordo la sessió que va muntar per veure la pel·lícula *Invictus* quan es va estrenar a la pantalla gran. Després de la projecció va organitzar un debat al voltant de la cinta, i la recaptació dels diners la va enviar a Haití per pal·liar la devastació del terratrèmol.

Josep Badia

recórrer quant a cobertura, noves aplicacions... un camí limitat en part pel monopoli de les telecomunicacions a Andorra. L'altra passió de la seva vida, el rugbi, va ser la principal via d'integració al país. «El club m'ho va donar tot, em van acceptar com un més i jo ara els ho vull tornar». Actualment, i des de fa anys, forma part de la junta de

«Les xarxes socials són una finestra al món»

la Federació Andorrana de Rugbi i és exmembre del VPC. Un esport, segons diu, que ensenya molts valors, «no hi ha estrelles, necessites catorze companys per guanyar, sense els altres no ets ningú», un motiu més per haver-ne fomentat la pràctica en els seus fills.

Lingüista de formació, Gallardo és conscient de la sort i el potencial que té Andorra com a país trilingüe. «Cada llengua que coneixes és una identitat i

una cultura que aprens», i davant d'aquesta riquesa es pregunta per què només ens fixem en el germà pobre, Espanya, mentre que França és entre les vuit economies més potents i no en fem cas. La creació d'infraestructures per comunicar-nos amb els veïns del nord és un dels aspectes que creu que es podria millorar. Pel que fa a la resta, diu que no troba a faltar res de la gran ciutat. «Ser internacional és una actitud mental, i aquí la gent és oberta d'esperit. M'encanta poder parlar amb algun pagès d'Ordino i aprendre modismes andorrans».

Gallardo creu que donem massa importància a les arrels, «és evident que tothom necessita un referent, però les arrels són estàtiques, i aquest món no ho és». Tot i que sigui xilè, es reconeix i es declara andorrà: «Jo els ho dic, sóc andorrà perquè així ho vull, ha estat una opció». No es planteja marxar, la seva feina li permet viatjar sovint i tampoc no l'obliga: «Els passejos per Segudet són fantàstics, i no tinc intenció de perdre'ls. Faig una vida tranquil·la i sóc a casa quan els meus fills tornen d'escola a la tarda».